

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QIDA TƏHLÜKƏSİZLİYİ AGENTLİYİ

Q Ə R A R

№ 3-44/3-9-17/2024

Bakı şəhəri

“30” sentyabr 2024-cü il

Karantin tətbiq edilən zərərli orqanizm aşkar edilmiş kartofçuluq təsərrüfatında bitki mühafizəsi tədbirlərinin görülməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin (bundan sonra – Agentlik) Gəncə-Daşkəsən regional bölməsinin Bitki sağlamlığı və fitosanitar nəzarəti sektorunun əməkdaşları tərəfindən regional bölmənin əhatə etdiyi inzibati ərazi vahidlərində fitosanitar vəziyyətin müəyyənləşdirilməsi məqsədilə Daşkəsən rayonunun Quşçu kəndində yerləşən, fiziki şəxs Həsənov Firudin Bədəl oğluna məxsus (5.35 ha) kartofçuluq təsərrüfatında (bundan sonra – sirayətlənmiş sahə) fitosanitar müşahidələr aparılmış, götürülmüş kartof və torpaq nümunələri laborator müayinələrə cəlb edilmişdir. Laborator ekspertizanın nəticələrinə uyğun olaraq, 2024-cü il 12 sentyabr tarixli AZ-23090359/LAB03-24001-T-001 nömrəli sınaq protokoluna əsasən, götürülən kartof nümunəsində karantin tətbiq edilən kartof yumrularında halqavari bakterial çürümənin (*Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus*) mövcudluğu təsdiqlənmişdir.

Qeyd olunanlara əsasən, bitki və bitkiçilik məhsullarında zərərli orqanizmlərin kütləvi yayılmasının qarşısının alınmasına, xəstəliklərin aradan qaldırılmasına, məhsul itkisinə yol verilməməsinə, ətraf mühitin və əhalinin sağlamlığının qorunmasına yönəldilmiş bitki mühafizəsi tədbirlərinin həyata keçirilməsi məqsədilə, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 13 noyabr tarixli 1681 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi haqqında Əsasnamə”nin 3.0.33-12-ci yarım bəndinə uyğun olaraq

Qərara alıram:

1. Agentliyin Gəncə-Daşkəsən regional bölməsinin Bitki sağlamlığı və fitosanitar nəzarəti sektorunun əməkdaşlarına tapşırılsın:

1.1. Daşkəsən rayonunda kartof yumrularında halqavari bakterial çürümə ilə yoluxmuş ərazinin sərhədləri müəyyən edilsin;

1.2. sirayətlənmiş sahədə istehsal olunan kartofun əkin materialı kimi istifadəsinə icazə verilməsin;

1.3. sirayətlənmiş sahədə istifadə edilən toxum materialının mənşəyi və digər təsərrüfatlarda da əkilməsi haqqında ətraflı məlumat əldə edilsin.

2. Sirayətlənmiş sahədə ən azı 3 (üç) il müddətində kartof yumrularında halqavari bakterial çürümənin əsas sahib bitkiləri – kartof, pomidor və çuğundur kimi bitkilərin buğda, yonca kimi bitkilərlə əvəzlənərək növbəli əkinin tətbiqinə üstünlük verilsin.

3. Sirayətlənmiş sahədə kartofdan başqa bitkinin əkilməsi uyğun olmadığı təqdirdə yalnız ərzaqlıq kartof əkini həyata keçirilsin.

4. Sirayətlənmiş sahə ən azı 3 (üç) il ardıcıl olaraq Milli Monitoring Planına daxil edilsin və digər zərərli orqanizmlərlə yanaşı, kartof yumrularında halqavari bakterial çürüməyə görə, mütləq laborator müayinələrə cəlb edilsin.

5. Sınaq protokollarında kartof yumrularında halqavari bakterial çürümə patogeninin mövcudluğu təsdiqlənən təsərrüfatda istehsal olunan kartof məhsulunun qeyd olunan zərərli orqanizmin rast gəlinmədiyi digər ərazilərə daşınması məhdudlaşdırılsın, ixrac zamanı isə idxalçı ölkələrin fitosanitar idxal tələbi nəzərə alınmaqla risk əsaslı yanaşma tətbiq edilsin.

6. Bakteriyanın su vasitəsilə yayıla bilməsi nəzərə alınaraq, digər sahələrin suvarılması üçün istifadə edilən su kanallarının sirayətlənmiş sahədən keçməməsi (kənara çıxarılmalı), sahənin və su kanallarının ətrafının bakteriyanın sahib bitkisi olan alağ otlarından təmizlənməsi təmin edilsin.

7. Sirayətlənmiş sahədə torpaqda qalan kartof yumruları və onların cücərtiləri tamamilə sahədən təmizlənsin və məhv edilsin.

8. Əkin və digər təsərrüfat işləri zamanı istifadə edilən bütün avadanlıqlar, alətlər, qablaşdırma vasitələri və bu sahədə istehsal edilmiş kartofun saxlandığı anbarlar hərtərəfli təmizlənərək dezinfeksiya edilsin.

9. Sirayətlənmiş sahədə istifadə edilən texnika və alətlər mütləq təmizlənərək dezinfeksiya edildikdən sonra digər sahələrdə istifadə olunsun.

10. Sirayətlənmiş sahənin ətrafındakı 3 km radiusdakı ərazi bufer zona olaraq müəyyənləşdirilsin, sirayətlənmiş sahə üçün tətbiq edilən tədbirlər bu zonada olan əkin sahələrində də tətbiq edilsin.

11. Daşkəsən rayonu ərazisində kartof toxumçuluğu ilə məşğul olan təsərrüfatlarda torpaqların bakteriya mənşəli xəstəliklər və bitki nematodlarına görə müayinələrə cəlb edilməsi diqqətdə saxlanılsın.

12. Kartofçuluq təsərrüfatlarında əkin üçün yalnız laborator müayinədən keçmiş, sertifikatlı toxum materialı istifadə edilsin, hər 3 (üç) ildən bir əkilən sort yenilənsin, növbəli əkin və xəstəlik daşıyıcısı olan həşərat və nematodlarla, eləcə də rezervasiya rolu oynayan alağ bitkiləri ilə mübarizə təmin edilsin.

13. Bu Qərarın icrasına nəzarət Agentliyin Gəncə-Daşkəsən regional bölməsi tərəfindən həyata keçirilsin.

14. Bu Qərarın icrasından yayınan şəxslər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

15. Agentlik Aparatının Bitki sağlamlığı və bioloji təhlükəsizlik şöbəsi bu Qərarın aidiyyəti üzrə göndərilməsini təmin etsin.

**Bitki sağlamlığı və bioloji təhlükəsizlik
şöbəsinin müdiri,
Respublikanın baş dövlət fitosanitar müfəttişi**

Taleh Şəmiyev